No. 3041 Zaterdag 1 April 1939 56ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit blad verschijnt elke Woensdag en Zaterdag
Abonnementsprijs voor het gebiedsdeel
fl. 2.— per kwartaal bij vooruitbetaling.

Redactie: St. Elisabeth's Gasthuis Tel. 292
Administratie: St. Thomas-college Tel. 550
Uitgever: W. J. A. Donders.
Drukkerij van het Vicariaat.

Voor het Buitenland fl. 10.— per jaar
Afzonderlijke nummers fl. 0,10

In de Goede Week

Een vroom schrijver heeft het lijden des Heren het allerheiligste genoemd in het heilig leven van Christus. In zijn lijden en sterven wordt Jezus in de hoogste volkomenheid de aanvoerder en gids, die allen voorgaat en trekt tot zich, die moed instort en geestkracht aan zijn volgelingen. Zijn bovenmenselijk geduld in naamloze vernedering en smaad, zijn onbeschrijfelijke zachtmoedigheid en liefde tegenover zijn beulen — tegenover alle zondige mensen — zijn de grote openbaring zijner macht tegenover het geweld der duistere machten en der zonde. De God van liefde vestigt zijn rijk, het rijk dat niet alleen bestand zal zijn tegen alle vijandelijke aanslagen maar volstrekt overwinnend.

De lijdende, stervend en zegepralend uit het graf verrijzende Verlosser, met al de afwisselende omstandigheden daaromheen, geeft een volledig beeld van de grote strijd tussen den Koning des lichts en den vorst der duisternis. In die strijd beweegt zich mede de wereldgeschiedenis: De dood en het leven strijden een wonderlijke tweestrijd.

„Wie niet met Mij is, is tegen Mij" sprak de Heer, en die uitspraak geldt voor alle tijden en voor alle mensen. In deze opvatting, in dit zuiver en waarachtig begrip komt de Lijdensgeschiedenis staan in het volle licht van haar peilloos diep en volstrekt algemeen karakter. Al wat ooit in de strijd der martelaren, in het leven van edelmoedige zichzelf verloochenende zielen, in arbeid en heldhaftigheid van de helden des geloofs groot en heerlijk is, — al die verheffende daden en deugden zijn als verspreide onderdelen van het grote levende Beeld dat de ziel hier aanschouwt: Christus verwinnaar in de dood. Want Hij is de Koning der martelaren en der belijders, en wel in deze betekenis: Hij maakt het lijden der Zijnen draaglijk of licht, Hij geeft hun de kracht om zonder een droppel vertroosting, in de treurigste verlatenheid de harde strijd uit te strijden, de smart te dulden, in jubel als een erekroon de smart te dragen, als geen ander torsen kan, als niemand dulden kan zonder die hulp.

De mens heeft behoefte aan hoge, onverwinnelijke liefde, om het grote eenmaal opgevatte besluit vol te houden en door te zetten tegenover een macht van strijd binnen zich, een wereld vol strijd buiten en om zich heen. En waar anders is d i e liefde te vinden behalve in de wonden van den Gekruisten Zaligmaker?

Is die liefde in de mens, dan mag hij als Paulus zeggen: „in mij leeft Christus; wat ik thans leef in het vlees, dat leef ik in het geloof aan Gods Zoon, die mij heeft liefgehad en zich zelven geleverd heeft voor mij". — Zó aan de Galaten, en elders weer: ik kan alles in Hem, in Christus, die mij sterkt.

Dit geldt van al degenen, die met vrije wil Christus' wet naleven en hunne ziel zalig maken. Het grote en onuitputtelijke schat der verdiensten van den lijdenden en stervenden Verlosser; dit is het werk der Verlossing in zijn grenzeloze grootheid en schoonheid; dit is de wonderbare vruchtbaarheid van de Boom des Levens geplant in het midden van Christus' Rijk, de Boom des kruises. In waarheid Christus is hier onze vrede en onze herstelling.

Hier in de overweging van Jezus' lijden en kruis, verenigen zich als in één brandpunt, hier weerklinken gezamenlijk als met een groot gedruis, al de grote en diep schokkende waarheden, die God ons openbaarde, die wij beurtelings overwegen in de loop des jaars, die wij nooit mogen vergeten of voorbij zien. Al wat de hemel bezit aan verheven Majesteit, indrukwekkende bedreiging en oneindige liefde; — alles wat de aarde heeft van smarten en afgrijselijkheden, wat de ziel kan ondervinden aan smaad en ellende, aan bekoring en strijd, dat alles in alle onderdelen verschijnt hier zichtbaar, tastbaar en levend voor onze ogen. De vinger Gods heeft dit alles hier geschreven met zo duidelijke, zo aangrijpende karakters, met bloed en wonden, dat niemand kan voorbijgaan zonder te lezen in dit levende en onsterfelijke Boek: Christus en dien gekruist!

Wat is de zonde?...... God heeft het antwoord gegeven op die vraag, door Zijne stem in het hart en de ziel van de mensen, het onsterfelijke geweten; antwoord gegeven in de Geschiedenis: de geschiedenis is niet veel anders dan een zich afwikkelend, voortdurend gericht over de zonde; — maar nog had de wereld niet geproefd, wat het zeggen wil zonde te doen, nog niet de betekenis gevat der zonde in haar geheel ontstellende wanorde, en boosheid. Toen heeft God tegenover de lichtzinnigheid der wereld tegenover de lokkende stemmen der hartstochten, voor de ganse wereld — en voor het aangezicht van hemel en aarde — opgericht het kruis met Zijnen gekruisten, bloedenden, stervenden Zoon! „Dezen heeft God voorgesteld om der wereld open te leggen Zijne rechtvaardigheid" Rom. III. 25... Het bloedige kruis met Jezus' smaad en ontering, — zijn beroving, hoon en bespotting — wonden en pijnen, angst en huivering en doodstrijd vooraf — zijn verlatenheid van God, zijn gefolterde ziel en zijn luid geroep...... dat is het beeld der zonde en zijn roep is de roep der zonde:

„Als dit geschiedt aan het groene hout, wat zal dan aan het dorre geschieden?"

Zoveel wonden als hier zichtbaar zijn... zoveel tongen die van eeuw tot eeuw verkondigen: God is een rechtvaardige God en Zijn oordelen zijn vreselijk voor den schuldigen zondaar.

De zonde heeft den Heer aan het kruis geslagen, elke zware zonde slaat Hem aan het kruis — voor de zonden van allen is Hij gekruisigd, dan ook hebben allen door hun zonden Hem gekruisigd.

Hebr. IV. 22.

Geknield, eerbiedig in aanbidding gebogen voor het Kruis onzes Heren zeggen wij: parce Domine, spaar Heer, spaar Uw volk en weest niet in eeuwigheid toornig tegen ons, ook uw oneindige barmhartigheid is der wereld blootgelegd op het kruis!

Wat is deugd, ware christelijke deugd?

De gehele wereldbeschouwing is wel een andere geworden met de dood van den Zoon Gods aan het Kruis. Een nieuw licht is opgegaan, de wezenlijke waarde der dingen is helder in het licht gesteld, het doel der uiterlijke wereld is sinds meer begrijpelijk, de innerlijke wereld des harten vervuld van hogere gedachten. Er is een wijding gekomen over het heelal, het aanschijn der aarde is veranderd, omdat een andere overtuiging in het verstand der mensen werd gevestigd. Dieper wordt steeds die overtuiging der rede en die zekerheid des geloofs naarmate de mens meer doordringt en nederzinkt in de kennis en liefde van zijn gekruisten Heer.

Nu is het grootheid nederig te zijn van harte en zichzelf te vernederen met Jezus; nu is het plicht in getrouwheid te volharden ook in tegenspraak, miskenning, vervolging; nu is het rijkdom rijk te zijn aan liefde en werken van liefde; nu is het zaligheid Gods wil te doen; nu is het vreugde door arbeid en lijden gelouterd te worden tot de zaligheid des eeuwigen levens.

In reine vlammen stijgt het vuur van heldhaftige ijver over de zielen, die voor zulke prijs de Heer heeft gekocht met Zijn tranen, Zijn wonden en bloed, het offer van zijn leven. Nu is er een drijfkracht die met grote drang ons stuwt om met den Heer in de strijd te gaan en te kampen voor het heil der zielen. Nederige naastenliefde, belangeloze toewijding, offergeest in blijmoedige liefde tot God zullen het sieraad zijn van Gods volk. Die geestesadel gaf Christus aan ons, en onvergankelijk is die zielenadel.

Komt tot mij — volgt mij na — draagt uw kruis elke dag — in het huis mijns Vaders zijn vele woningen. Zo sprak Hij, **en zij volgen**, blijven volgen tot de heilige hoogten die wij kennen door het mysterie des kruises. Geen waarachtig heil is buiten Hem; in Hem is al ons heil verzekerd.

Laten wij derhalve wijs zijn en ons zelven geheel geven aan dezen Jezus en Hem volgen overal en altijd; laten wij strijden onder Zijn vaandel en ridderlijk Zijn eer verdedigen. Zeggen wij met R. P. Longhaie: „Place au Roi céleste, à celui, qui ne tombe, ni ne change, ni n'abdique! Ere den Koning des hemels, aan Hem de enige, die sterft en niet onder gaat, die zich nederbuigt en niet verandert, die versmading duldt en een doornen krooon draagt om onzentwil, maar de scepter niet uit de hand legt, niet vaarwel zegt aan Zijn rechten, Zijn troon niet verlaat. Zijn beloften vervult: „Wie Mij belijdt voor de mensen, dien zal ik belijden voor mijn Vader, die in de hemel is". Christus heri et hodie et in saecula. Hebr. XIII 8. Christus gisteren en heden en in alle eeuwen.

En hoe meer wij nu overwegen, hoe alle aardse machten spoorloos ten onder gaan, en veranderen, en abdiceren, des te beter zullen wij beseffen hoe noodzakelijk het ons is getrouw te blijven aan Jezus Christus.

Om den nieuwen Paus

Uit wat we in de buitenlandse pers lezen over den nieuwen Paus, willen we hieronder het meest merkwaardige voor onze lezers laten volgen:

Kardinaal Kaspar over de Pauskeuze.

De Tsjechische Kardinaal Karpar heeft enkele onthullingen gedaan over het Conclaaf, voorzover hem dit mogelijk was zonder het Conclaafgeheim te schenden. Hij deelde mede, dat terwijl om kwart voor vijf de stemmentelling begon, reeds om vijf uur de meerderheid van twee derde voor Kardinaal Pacelli overschreden was. Kardinaal Pacelli zag zeer bleek en zag strak voor zich uit. Op de vraag of Hij zijn keuze aannam, antwoordde Hij bevestigend, omdat, zoals Hij verklaarde, Hij in die verkiezing de wil van God zag. „Ik beveel Mij in Zijn barmhartigheid aan", zo zeide Hij.

Dit bericht behoeft het ernstige gerucht in Rome niet tegen te spreken, dat Kard. Pacelli bij de derde stemming met algemene stemmen gekozen bleek. Romeinse bladen vernemen nog uit Vaticaanse kringen, al geven wij deze geruchten onder alle voorbehoud, dat reeds bij de eerste stemming 35 stemmen op Kardinaal Pacelli waren uitgebracht.

Bij de tweede stemming steeg dit aantal tot 40, zodat nog slechts 2 stemmen te kort kwamen voor een meerderheid van $^2/_3$.

Bij de besprekingen die na de twee eerste stemmingen volgden, bleek dat de verkiezing van Kardinaal Pacelli diezelfde middag verzekerd was.

Om nu aan alle tendentieuse geruchten over tweespalt in het college de kop in te drukken en de positie van den nieuwen Paus zo sterk mogelijk te maken, vooral naar buiten waar hem een zeer moeilijke taak zou wachten, besloten alle Kardinalen 's middags hun stem aan Pacelli te geven.

Zo gebeurde het ook, slechts één stem werd uitgebracht op den Deken der Kardinalen welke stem afkomstig was van Kardinaal Pacelli.

's Pausen eerste toespraak.

De woordelijke vertaling van de boodschap welke Z. H. Paus Pius XII Vrijdag 3 Maart door middel van de radio tot de gehele wereld heeft gericht, luidt als volgt:

„Terwijl Onze ziel is vervuld van de diepste aandoening en wij Ons als beangst voelen voor de zware verantwoordelijkheid, welke de Goddelijke Voorzienigheid, in Haar onnaspeurlijke plannen, Ons op de schouders heeft gelegd, voelen Wij ons geroepen, zonder verwijl de Katholieke wereld met Ons eerste vaderlijke woord Onze eerste gedachten kenbaar te maken.

Voor alles en met bijzondere liefde, omarmen Wij vaderlijk in den Heer Onze zeer beminde Broeders, de kardinalen, wier godsvrucht, deugd en hoge kwaliteiten ons allen welbekend zijn.

Verder begroeten Wij met buitengewone welwillendheid allen en ieder van onze Eerbiedwaardige Broeders in het Episcopaat en zegenen Wij hen, alsmede de priesters en kloosterlingen, zij die werken in de Missiën aan de uitbreiding van het Rijk van Christus of die in de rijen van de Katholieke Actie onder leiding van de bisschoppen medewerken aan het hiërarchisch apostolaat.

Verder allen, Onze kinderen, overal verspreid over de wereld, in het bijzonder zij, die bezocht worden door armoede of lijden.

Dat over allen en ieder afzonderlijk de overvloedige zegen des hemels neerdale.

Doch op dit plechtig ogenblik gaat Onze gedachte ook uit naar allen, die buiten de Kerk staan en die zich erover verheugen, zo willen Wij geloven, dat de Paus ook voor hen bidt tot den Almachtigen God en hun alle goed wenst.

Aan deze vaderlijke boodschap willen Wij nog toevoegen de wens en een aansporing tot vrede, deze vrede willen Wij zeggen, welke Onze Voorganger, zaliger gedachtenis, met zoveel warmte de mensen heeft aanbevolen en welke Hij in zulk een vurig gebed afsmeekte, dat Hij zelfs God spontaan Zijn leven bood, teneinde van hem te verkrijgen, deze vrede, sublieme gave van God, welke elke gevoel te boven gaat, welke ieder mens met een hart moet verlangen en welke de vrucht is van liefde en rechtvaardigheid.

Wij vragen alle mensen deze vrede te aanvaarden, de vrede van een gerust geweten in de vriendschap met God, de vrede van de eensgezinde en harmonieuse gezinnen door de heilige liefde tot Christus, de vrede tenslotte tussen de volken door broederlijke hulp, vriendschappelijke samenwerking en hartelijke overeenstemming in het grote belang van het menselijk geslacht, onder toezicht en bescherming van de Goddelijke Voorzienigheid.

En in deze moeilijke uren, terwijl zoveel hinderpalen zich in de weg van de ware vrede, welke de oprechte hartewens is, schijnen te plaatsen, bidden wij God in het bijzonder voor allen, die aan het hoofd van de staten zijn geplaatst en die de grote eer genieten en op wie de zware taak rust, de volken te leiden op de weg van welvaart en vooruitgang.

Ziet hier, zeer beminde heren kardinalen, eerwaarde broeders en zeer geliefde kinderen de eerste wens, welke ontspruit aan het vaderlijk gevoel, dat God in Ons hart heeft ontstoken.

Wij hebben voor ogen het visioen van het grote kwaad, dat op de wereld werkt en tot bestrijding waarvan de gezegende God ons heeft gezonden, ongewapend, doch vol vertrouwen. Om allen aan te sporen ontlenen Wij woorden aan den H. Paulus: „Begrijpt ons goed".

Zeer zeker zijt gij het niet, Onze kinderen, noch gij, Onze broeders, — Wij zijn er vast van overtuigd — die deze wens, welke Wij uitspreken, ijdel zult willen maken. Na de genade van God, steunt Ons vertrouwen het meest op uw wil.

Dat Onze Heer Jesus Christus, uit Wiens volheid Wij allen ontvangen hebben, Onze wens vrucht moge doen dragen en als een boodschap van heilige verzoening over de gehele wereld moge doen gaan, terwijl Wij in Zijn naam u van ganser harte de apostolische zegen geven".

Oprechte waardering van de Nederlandse niet-katholieke pers.

De „N.R.C." schrijft in een hoofdartikel o.m. het volgende:

„De persoonlijkheid van den opvolger van Paus Pius XI kan ons (om te voren vermelde redenen) niet onverschillig zijn. Met name heeft de vraag, die vóór de verkiezing van den huidigen Paus XII herhaaldelijk rees: zal de nieuwe Paus een religieuze of een politieke Paus zijn?

Wij herinneren ons, dat niet zo lang geleden gezaghebbende Italiaanse bladen aandrongen op de verkiezing van een „goeden herder". Daarvoor hadden die bladen zeker hun redenen. Maar is het alternatief zó niet al te simplistisch gesteld? Sluit het een het ander uit? Liever nog: Sluit het een het ander in? Men kan in een Paus vóór alles den politicus zien of den herder, maar blijkt een Paus niet beide en toont hij zich niet als zodanig al naar de eis van het ogenblik en de belangen der kerk? Wij herinneren hierbij aan den overleden Paus, die als aartsbisschop van Milaan een getrouw zieleherder was, maar tevens als Paus een sterke politieke werkzaamheid heeft ontwikkeld. Zou het niet mogelijk en zelfs waarschijnlijk zijn, dat de nieuwe Paus, die door Pius XI haast „voorbereid" tot zijn hoog ambt kan heten, dezelfde weg, zij het ook in omgekeerde richting, zou volgen: Een groot deel van zijn krachten vóór zijn verkiezing tot Paus wijdend aan politieke belangen maar daarná niet minder zijn gaven en talenten als herder ontplooiend?

De precedenten van den nieuwen Paus wijzen naar een bevestigend antwoord op deze vraag. Kardinaal Pacelli was een diep religieuze persoonlijkheid naast groot geleerde en fijn diplomaat. „Figure religieuse et morale indiscutable" kenschetste een Frans blad hem. Enige jaren geleden begeerde hij zijn ambt neer te leggen om zich als aartsbisschop van Florence geheel aan zielzorg te wijden. Op de vele congressen, die hij bijwoonde en waar hij de aanwezigen verbaasde door zij talenkennis, boeide en stichtte hij uitermate door zijn redevoeringen en de christelijke charitas vindt in hem een toegewijd dienaar met een warm hart.

Hoe zou een dergelijke figuur zich niet bekommeren om het geloofsleven der aan de kerk toevertrouwde zielen, dat niet leiden en bemoedigen en zo de eenheid vormen van priester èn politicus als hij zich een paar jaar geleden bij de consecratie van de basiliek te Lisieux op haast symbolische wijze toonde?"

Pacelli.... Pace.

De „Telegraaf wijdt aan hem o.m. de volgende woorden:

„Kardinaal Pacelli werd van medewerker opvolger en heeft de zeldzaamheid van deze verrassende successie willen vastleggen in een in de huidige omstandigheden zo veelzeggende naam: „Pius XII. Voor heel de wereld is het ogenblikkelijk duidelijk geworden, dat de meerderheid der kardinalen het bestuur der kerk in dezelfde richting wenst voort te zetten als Pius XI het gewild heeft. „Vrede, vrede" waren de laatste woorden van den nog pas ontslapen paus. Vrede, zo mogen wij verwachten, zal ook het parool zijn van den nieuwen Paus, die het vredeswerk van den vorigen paus zo nauwgezet heeft uitgevoerd.

Zijn naam — Pacelli — bevat reeds de hoopvolle klank van het Pax (Pace) — Vrede. Mogen deze hoopvolle klanken ook het voorspel zijn op de heerlijke symphonie van vrede waaraan, gelijk mgr. Bacci het laatst nog uitdrukte de wereld zo'n behoefte heeft.

De Romeinen, die laatst op zulk een uitbundige wijze aan hun geestdrift uiting gaven, hebben reden tot juichen. Geen buitenlander, geen Noord-Italiaan, maar een echte Romein, een „romano di Roma" is tot paus verkoren. Sinds paus Innocentius XIII (geboren in 1655) was dit niet meer geschied, tenzij men misschien Leo XIII een Romein wil noemen, omdat hij in de provincie van Rome het levenslicht aanschouwde.

Pius XII echter is een echte Romein, niet alleen van geboorte, maar ook van karakter: een energieke figuur met

Prinsesje Beatrix met haar Koninklijke moeder in Zwitserland.

scherpe gelaatstrekken en koninklijke allures, begaafd met een scherp verstand, een geboren diplomaat, maar tevens een ware asceet, die om zijn deugdzaam leven reeds lang veler bewondering heeft weggedragen".

Een naam van grote betekenis.

Het „Alg. Handelsbl." schrijft over hem: „Alles in deze Pauze is ongewoon, onverwacht en verwonderlijk geweest. Nooit is het nog voorgekomen, zolang een kerkelijke conclave bestaat, dat de kardinalen slechts ene nacht in hun cellen behoefden door te brengen en dat nog op de eerste dag van het conclave de nieuwe Paus werd gekozen. Nooit is het nog voorgekomen dat een kardinaal-staatssecretaris de stoel van Petrus beklom en zeker is het nog nooit voorgekomen, dat iemand op zijn verjaardag Paus werd.

Want dit is thans het geval. Geboren op 2 Maart 1939 voltooide Paus Pius XII op 2 Maart 1939 zijn 62ste levensjaar. De omstandigheid dat de Paus de naam van zijn voorganger heeft aangenomen is weliswaar zeldzaam, doch niet zo heel ongewoon. De laatste voorbeelden daarvan hebben wij bij Paus Pius VII, die in 1800 Pius VI opvolgde en ook Pius IV en Pius V volgen onmiddellijk op elkaar. Juist bij de Pausen met de naam Pius vinden wij de meest talrijke voorbeelden van een dergelijke opvolging.

Toch heeft deze naam wel degelijk grote betekenis. Hij is een politiek programma. De Pausen nemen bij voorkeur de namen aan van een bewonderden voorganger.

Dat deze bewonderde voorganger in dit geval Pius XI is, lijdt geen twijfel en dus kan men op een voortzetting van de tot nu toe gevolgde koers van het Vaticaan rekenen. Dit is ook de reden, waarom deze kardinaal door zijn collega's werd uitverkoren. Het was immers zeker, dat Pacelli grote kans had, doch dat zijn keuze op de eerste dag zou moeten gebeuren of nooit. Indien niet onmiddellijk de vereiste meerderheid bereikt kon worden, zouden de buitenlandse kardinalen, van wie men aanneemt dat zij in het algemeen voor het overgrote deel Pacelli hebben gesteund, tot een compromis moeten komen met de leden van het Heilige College, die liever een ander hoofd van de Kerk zouden hebben gezien.

Gaarne geziene gast.

Herinnerend aan de tijd, dat de nieuwe Paus Nuntius te Berlijn was, vertelt de Berlijnse correspondent van dit blad:

„Onze persoonlijke herinneringen aan kardinaal Pacelli zijn van zeer aangenaam karakter. De nieuwe Paus Pius XII was in de kringen der buitenlandse journalisten te Berlijn een zeer hooggeachte en bekende figuur, Nimmer ontbrak de nuntius bij de jaarlijkse banketten van de Vereniging der Buitenlandse Pers, waarin hij in uitstekend Duits steeds namens het corps diplomatique redevoeringen hield van een zo hoog gehalte, dat de society in Berlijn zich gelukkig achtte, dit diner te kunnen bijwonen, alleen reeds om mgr. Pacelli als redenaar te kunnen horen. Zijn toespraken op deze banketten, tezamen met die van Stresemann als rijkskanselier en als minister van Buitenlandse Zaken waren hoogtepunten op rhetorisch en aesthetisch gebied, die later nimmer meer zijn bereikt.

Mgr. Pacelli was ook een uiterst gaarne geziene gast op het Nederlands gezantschap in de lange jaren, gedurende welke baron Gevers, die met de kerkvorst persoonlijk zeer bevriend was, aan het hoofd onzer legatie stond. Diplomaten en politici uit de jaren der republiek van Weimar herinneren zich gaarne de uiterst decoratieve figuur van nuntius Pacelli, die steeds bij officiele ontvangsten het middelpunt vormde en een hoogachting genoot, welke ver boven het gebruikelijke uitging. Die achting en verering bleef echter niet tot de grote beminnelijkheid van den Kerkvorst beperkt, maar strekte zich vooral uit tot den scherpzinnigen diplomaat en staatsman".

Kindervriend.

Van Pius XII als kindervriend vertelt de Romeinse correspondent van de „Tel.":

„De Romeinen kennen den nieuwen Paus vooral als kindervriend. Hoeveel moeders zullen vol trots tot hun kleuters kunnen zeggen, dat de nieuwe Paus geen vreemde voor hen is, dat hij hen iedere dag over de zwarte of blonde haren streek, dat hij ze toelachte als ze spelevaarden op het enige meertje, dat Rome rijk is, het meertje in de Villa Borghese. Want toen Pius XII nog geen Paus was, maar staatssecretaris, maakte hij iedere middag na tafel een wandeling door het prachtige Romeinse park.

Van het Vaticaan uit, liet hij zich als het weer het toeliet, om twee uur per auto naar dat park rijden, steeg dan uit en wandelde er in een kleedij, waarin weinigen een kardinaal konden herkennen, een driekwartier rond. Hij was gewoon eerst het kindergespeel bij het meertje aan te zien, wat met het volk te praten over hun omstandigheden of over het weer of over de bloemen rondom en eindigde zijn wandeling bij het gebouw van het Internationale Landbouw Instituut.

In deze driekwartier hoogstens, die kardinaal Pacelli zich ter verpozing gunde, heeft de burgerij hier den nieuwen Paus leren kennen als een nobele figuur, wiens streng politiek gelaat een grote vaderlijke liefde voor de mensheid en vooral voor de kinderen verbergt. De kruisjes, die hij in het Borghesepark dagelijks tekende op de hoofden van zovele kinderen, herinneren de Romeinen zich als een bijna moederlijke zegening van een kardinaal, die nu hun moederkerk te besturen heeft.

Van daar de geweldige populariteit van Pius XII onder de Romeinen. Hij is niet alleen te Rome geboren, hij heeft er ook onder het volk geleefd, iedere middag tussen twee en drie temidden van moeders met kinderen, tussen kinderwagens en luchtballons, te midden van de rijkste rijkdom die Rome heeft.

Men kan zeggen, dat Rome eindelijk zijn eigen Paus heeft.

Er wonen hier nog twee broers van den nieuwen Paus, van wie de oudste in de hele wereld bekend is om het aandeel dat hij als bemiddelaar bij de verzoening tussen Quirinaal en Vaticaan".

Een sportief man.

Ten slotte nog een détail uit de N.R.C.

„De Paus is evenals zijn voorganger een sportief man. Was Pius XI een alpinist, Pius XII heeft in zijn appartementen van staatssecretaris een kamer speciaal laten inrichten als gymnastiekzaal, waar hij de modernste toestellen heeft bijeengebracht, welke het hem mogelijk maakten, binnenshuis dezelfde beweging te nemen als of hij zou roeien, paardrijden, zwemmen, enz. Doch ook buitenshuis houdt hij van krachtige lichaamsbeweging.

Hij is de eerste paus ,die ooit de heilige stoel besteeg en tegelijkertijd den koning van Italië met de titel van neef kan aanspreken, Hij is n.l. drager van de orde van Annunziata".

Wordt vervolgd.

ALGEMEEN POLITIEK OVERZICHT

Na de rede van Mussolini, zag Europa met niet minder belangstelling uit naar het antwoord van den Fransen premier Daladier en Woensdag l.l. is dit antwoord gekomen.

Daladier ontkende, dat de Italiaanse nota van 17 December j.l. specifieke Italiaanse eisen had omschreven. In de nota werd slechts beweerd dat de verovering van Abessynië voor Italië nieuwe rechten had geschapen.

Hij verklaarde verder: Wij kunnen de bewering dat iedere nieuwe verovering nieuwe rechten schept, niet aanvaarden. Bovendien is het mogelijk dat aan de eisen telkens weer nieuwe worden toegevoegd, eisen die hun oorsprong vinden in een eeuwige drang naar verovering.

Hitler's verovering van Tsjecho Slowakije was een ernstige slag voor de moeizame pogingen welke Frankrijk ondernam om tot goede relaties te komen. Met vertrouwen keek Frankrijk daarom naar de overzijde van het Kanaal en naar de overzijde van de Atlantische Oceaan, omdat deze landen, in samenwerking met Frankrijk, een aaneengesloten front wilden vormen tegen elke agressie en ter verdediging van de vrijheid. Inmiddels kon Frankrijk geen duim gronds afstaan, maar was het bereid om eventuele voorstellen te onderzoeken.

Deze onderhandelingen zouden echter slechts kunnen plaats vinden op grond van de Mussolini-Laval' overeenkomst van 7 Januari 1935. Deze overeenkomst is door Frankrijk nooit in twijfel getrokken, noch tijdens het Abessinische conflict, noch toen Frankrijk de verovering van dat rijk erkende. De 17de December 1938 had Italië echter van zijn kant deze overeenkomst opgezegd, terwijl men een programma bekend maakte met de namen Tunis, Suez en Dzjibouti.

Frankrijk blijft tot onderhandelen bereid. Dat de Italianen in Tunis echter geen reden tot klagen hadden, hiervan had de premier zich persoonlijk op de hoogte gesteld. Ook de Mohammedanen in Tunis voelden zich onder Frans regiem gelukkig. Frankrijk zou de protectie over deze onderdanen nooit opgeven.

Duitsland noemde de premier niet bij naam. Hij sprak van „onze grote buur". Ten opzichte van dezen groten buur had Frankrijk zijn goede wil getoond te München en later door ondertekening van de Frans-Duitse verklaring. Hitler's politiek ten aanzien van Tsjecho Slowakije had voor deze politiek echter een zware slag betekend.

De oorlog noemde Daladier een verschrikkelijke ramp, die men onder alle omstandigheden behoorde te vermijden. Alle landen het hiermede eens zijnde moesten zich aaneensluiten tegen agressie. Nadat Daladier op de goede betrekkingen met Engeland en Amerika had gewezen, besloot hij zijn rede met de uitroep: Vive la Liberté!

Deze rede is in Italië niet zo heel gunstig ontvangen en Mussolini heeft al aanstonds bij een redevoering in Calabrië aan Daladier een antwoord gegeven en gezegd dat Italië niet de gevangene wil blijven in de Middellandse Zee en concessies wil hebben in het Suezkanaal.

Zou het werkelijk mogelijk zijn, zo willen we vragen, dat Mussolini thans alleen maar het Suezkanaal heeft genoemd? Of is de berichtgeving onvolledig?

Want het zou wel merkwaardig zijn, dat Mussolini die in zijn voorlaatste rede Corsica en Nice al liet schieten, nu niet meer zou spreken over Tunis en Djibouti?

Maar mogelijk is het, want berichten van Donderdagavond luidden, dat Italië thans meer bezorgd is over wat er thans zal gebeuren tussen Berlijn en Polen, dan over de rede van Daladier.

De verhouding tussen Polen en Berlijn wordt er niet beter op. Het blijkt met de dag meer dat Duitsland schijnt aan te sturen op eenzelfde politiek als waarvan Oostenrijk en Tsjecho Slowakije het slachtoffer werden.

Duitse minderheden gaan herrie maken; de Duitse pers gaat de contramaatregelen uitbuiten; de publieke opinie wordt bewerkt, de Duitse minderheden worden vervolgd; de Duitse regering dient protesten in dat zij niet kan toelaten dat Duitsers worden vervolgd en gaat er heel spoedig toe over kwaadschiks zelf de zaken in dat andere land te regelen, door het binnen te rukken en het de onafhankelijkheid te ontnemen.

Deze kant dreigt het in Polen uit te gaan. Daarom heeft ook het Engelse ministerie zich de laatste dagen voortdurend bezig gehouden met het Poolse vraagstuk; zal het Polen een lening verschaffen van ettelijke millioenen voor militaire doeleinden en zal ten slotte in de volgende week de Poolse minister van Buitenlandse zaken Kolonel Beck een bezoek aan Londen brengen om verder nog de zaken te bespreken. En vermoedelijk zal Beck ook nog een bezoek aan Parijs brengen. Er is al reeds medegedeeld dat Beck bij zijn reis door Duitsland in Berlijn de trein niet verlaten zal.

Duitsland ziet dit natuurlijk ongaarne en er lopen ook al geruchten, dat Duitsland voornemens is het bezoek van Beck aan Rome zal verhinderen. Het heeft niet gaarne dat Beck aan Chamberlain zal mededelen, welke voorstellen Duitsland de vorige week in zake Danzig, de Poolse corridor aan Polen heeft gedaan en dat het heeft gevraagd, hoe Polen stond ten opzichte van de as Rome-Berlijn.

We hebben boven reeds geschreven, dat Italië wel heel bezorgd is over wat er tussen Berlijn en Polen zal geschieden en dat er zelfs gevreesd wordt, dat de spanning die er thans is ontstaan tussen deze laatste landen voor de as Rome-Berlijn niet te dragen is.

Het zou nog niet zo onmogelijk zijn, dat de overmoed momenteel aan het Duitse Rijk kwade parten spelen gaat en Hitler nog eens heel spoedig met Brederoo zou gaan moeten zeggen: „het kan verkeren".

Heel stevig lijkt ons Duitslands positie niet. Te minder, nu er dezer dagen berichten zijn gekomen van een reorganisatie van de Duitse Rijksbank. Ook deze zal direct onder Hitlers bevelen komen en dus een bank worden van de Nationaal Socialistische partij. Het gaat niet aan, aldus luidt de betreffende verordening, dat het buitenland daarop invloed uitoefent.

Steeds hebben we weinig gehoord van Sleeswijk, een stuk van Denemarken waar ook nog al Duitse minderheden wonen. Welnu daar zijn dezer dagen 4 Duitse scholen door de Deense regering opgeheven, omdat deze instellingen propagandabureau's waren van de Nazis. Als het dus voor Duitsland met Polen goed afloopt, dan zal Denemarken wel aan de beurt komen.

Na het handelsverdrag wat Duitsland gesloten heeft met Roumenië, heeft nu ook Frankrijk met Roumenië een dergelijk verdrag gesloten en ook nog met Yougo Slavië. Verder is men in Frankrijk druk bezig met de presidentsverkiezingen. Verschillende candidaten hebben al bedankt, zodat wanneer Le Brun zich nog weer een nieuwe candidatuur zou willen laten welgevallen, hij bijna zeker als president zal worden herkozen.

In Spanje is na een strijd van 2½ jaar een eind gekomen aan de Burgeroorlog. Donderdag is Valencia als laatste gevallen en Franco is thans heer en meester in Spanje. Voor de soldaten en ambtenaren der republikeinse regering zijn aparte rechtbanken opgericht om te onderzoeken in hoever zij hebben medegewerkt aan geweldenarijen en doodslagen.

CURACAO.

LEZINGEN OVER CURAÇAO EN SURINAME.

Naar wij van officiële zijde vernemen, zal oud-minister Deckers over Onze West (Curaçao en Suriname) spreken te Rotterdam, 's-Gravenhage, Arnhem en Eindhoven. Een gedeelte van deze lezingen vonden reeds plaats.

De 2e Mei zal de oudminister voor Le Centre Universitaire Mediterranéenne van de Universiteit van Aix, Marseille spreken over hetzelfde onderwerp.

LUCHTZINNIGE STEWARDESSES VAN DE SANTA ROSA.

Op Dinsdag 28 Maart ontving de KLM een aanvrage van een twaalftal stewardesses en waitresses van het in de haven liggende Grace-Lineschip „Santa Rosa" voor een rondvlucht boven Curaçao.

De jonge dames, die in gezelschap waren van den assistent Purser der „Santa Rosa", wilde hun vrije middag voor een luchtig uitstapje benutten, waarvan zij zeer genoten hebben.

Wij voegen hieraan toe dat, om misverstand te voorkomen den zetter speciaal verzocht is, het eerste woord met een u te zetten.

VERSLAG R. K. JEUGDBEWEGING 1938.

Aan een zeer gedetaileerd verslag van de werkzaamheden van de R. K. Jeugdcentrale en aan 'n overzicht van de staat der jeugdbeweging bij deze centrale min of meer aangesloten verenigingen ontlenen wij het volgende.

Onder de verschillende punten die de Centrale voornoemd, dit jaar ter hand nam, was vooral het vraagstuk van een vrouwelijke jeugdbeweging op Curaçao een van de voornaamste. Er werd een damescomité in het leven geroepen, waarvan de werkzaamheden echter een louter informatief karakter droegen. Voorzitster van dit comité was Mej. B. Wouters, leden de dames Lannoy, Mej. B. Rigaud, Mej. A. Capello, Mej. C. Verhaeg, Mej. K. L. Orthey.

Deze commissie bevond volgens haar verslag, dat er bij de Pastoors en bij de hoofden de algemene opinie heerst, dat het hoog tijd wordt een jeugdbeweging voor de meisjes te organiseren. Bij sommige viel de nadruk meer op een soort godsdienstige vereniging, bij andere een vereniging waarbij ook het materiële sterk op de voorgrond zou komen door het geven van nijverheidsonderwijs.

[illegible] organisatie van Bouvigne bij Breda, op dat deze organisaties enige dames zou kunnen afstaan, om de vrouwelijke jeugdbeweging hier te komen oprichten en leiden naar haar systeem. Onderhandelingen om tot het verlangde doel te komen zijn druk gaande.

Een tweede werk was te komen tot een Volksbad, vooral ook geschikt voor de jeugd, hierbij had de Centrale het geluk, het Bargebad in bezit te kunnen nemen, nog is de verdere outillering van de terreinen daar niet perfect, maar de centrale hoopt, dat het steeds meer aan zijn doel zal beantwoorden en tevens een ideaal oord moge worden voor de Kath. jongens en meisjes van Curaçao.

Een andere zorg was het katholiek organiseren van de sport voor zover door de jeugd beoefend wordt. Jammer genoeg ging de hoop op een geschikt voetbalveld in rook op. Er werd wat dit punt betreft, zeer veel onderhandeld, maar de resultaten zijn nog niet groot. Men heeft de verschillende katholieke voetbalclubs als b.v. Stormvogels op St. Marie, de club op Brakke Put en de vereniging voor Katholieke Surinamers BOYS. Conferenties met tennis-, athletiek- en korfbal liefhebbers en liefhebsters liepen nog op niets uit. Wat niet is, kan komen. Te weinig werd nog de noodzaak van het Katholiek georganiseerd-zijn ingezien. Wil men dit pas achteraf gaan inzien?

Een vierde punt was: avondcursussen voor de schoolvrije jeugd. Voor de rijpere jeugd wordt veel goed gedaan op Scherpenheuvel, Santa Rosa en Brakke Put.

Met de gewaardeerde medewerking van enkele Fraters en onderwijzers werd er lessen [illegible] cursisten in Engels, Spaans, Rekenen, etc. Het aantal slonk echter nogal spoedig. Er waren ook leerlingen voor wie de cursus eigenlijk geen zin had.

Wat het beroepsonderwijs betreft,, dat bood meer succes, gezien de scholen op Barber en San Willibrordo. Men ziet daar bloeiende naaischolen. Dit voorbeeld zal gevolgd worden door Santa Martha, Groot Kwartier etc. Deze scholen lenen zich ook goed voor verdere uitbreiding. Met de schoool is men op San Willibrordo bezig, terwijl nu Santa Maria zal volgen, op Groot Kwartier kan wellicht de oude kerk tot dat doel geschikt worden ingericht.

De hier verblijvende Surinaamse jongemannen die reeds vroeger hun organisatie kenden onder Mgr. Verriet en Pater Hulsman, werden opnieuw georganiseerd, terwijl hun als localiteit het O. en O. gebouw op het Rif werd toegewezen. Twee maal per week voorlopig komt men daar bijeen. Men voerde reeds een toneelstuk op. Er zit wel perspectief in.

Bij de begonnen Jonge Wacht organisatie werd bestudeerd het vraagstuk hoe de oudere jongens te organiseren; men zal wel spoedig beginnen met een soort senioren groepen boven de Jonge Wacht.

Wat de padvinderij betreft, hier hadden verschillende mutaties plaats bij de topleiding, die natuurlijk de werkkracht niet ten goede kwamen. Groepen werden er opgericht op de Playa, Aruba en San Nicolaas, terwijl Bonaire werd aangesloten. Men wil zich, zegt het verslag op het eind, vooral zo instellen, dat men die vorm vindt dat men meer en meer ook de massa bereikt. Er worden natuurlijk altijd meer leiders en leidsters [illegible] nodig. Daarom ook sluit het overzicht over de werkzaamheden van de Centrale met een saluut voor hen die hielpen.

Aan het overzicht over het verenigingsleven, dat zeer interessant is, ontlenen wij het volgende:

In de Parochie St. Anna kent men een jongenscongregatie voor grotere jongens met daarbij een wekelijkse club onder leiding van de directeur P. Volk.

Verder is daar een Jonge Wacht met ± 30 leden. De bestaande verkennersgroep bestrijkt ook de parochie van San Mateo, alles bij elkaar telt de padvinderij daar een zeventig leden. Men kent er de drie groepen Voortrekkers, Verkenners en Welpen. De groepsmis is goed bezocht. De congregatie bestrijkt wel veel jongens, maar de andere organisaties zullen nog wat moeten groeien.

In de parochie San Mateo kent men de St. Tharcisiuscongregatie met 85 leden en een dertig Jonge Wachters. Een aparte Welpen afdeling der Padvinderij, de rest doet samen met de parochie van St. Anna en een St. Jozefkring voor oud-leerlingen van de Ambachtsschool. In haar mooi clubgebouw vonden heel wat voorstellingen plaats.

Op Pietermaai heeft men behalve de Congregatie de Jonge Wacht met vijftig leden, terwijl er een padvinderij bestaat, los van de andere parochies met eigen troephuis. De Jonge Wacht organiseerde er verschillende Bonte Avonden etc. en alles wat een Jonge Wacht te bieden heeft, er wordt daar veel voor de jeugd gedaan. Pietermaai kent bovendien sinds lang een bloeiende meisjesvereniging onder leiding van Pater [illegible]. Deze vereniging wil de principen volgen van de K.J.V., de Katholieke Jonge Meisjesvereniging, zoals men die in Holland kent. Deze vereniging bestond al voor dat de bovengenoemde commissie haar werk begon. Ook bestaat er een meisjesvereniging „Heilige Familie" met 50 leden, welke groep echer nog niet officiëel bij de Jeugd Centrale is aangesloten.

Onder de interparochiële verenigingen dienen genoemd: de Surinaamse Kath. Kring St. Aloysius, een ontspanningsontwikkelingsclub met 60 vaste leden. een Surinaamse voetbalclub BOYS, een meisjes debatingclub VERITAS, 42 Leden van de van ouds bekende St. Thomaskring, die dit jaar enkele kunstavonden gaf, allen onder leiding van Pater Brada. Verder een E(ucharistische) K(ruistocht) ondergebracht in het St. Martinusgesticht, leider Pater Volk, aantal leden 60.

Op St. Marie is een bloeiende jongenscongregatie, een voetbalclub Stormvogels, een naaicursus voor de meisjes.

Op San Willibrordo een naaischool, meisjescongregatie en jongensclub.

Op Barber naaischool en meisjescongregatie.

Groot Kwartier jongenscongregatie en debatingclub voor jongens.

Santa Rosa kent ook een debatingclub voor jongens.

Bonaire heeft zijn bloeiende verkennerij, terwijl ook op Aruba dit jaar de verkennerij werd opgericht, waarbij Z. Hoogw. Exc. Mgr. Verriet en Z. Exc. de Gouverneur hun hooggewaardeerde belangstelling tooonden.

Men heeft twee jeugdtijdschriften: „Hou en Trouw" en „Ala blanca".

Er is leven genoeg, maar men wil nog meer, Men hoopt op nieuwe initiatieven.

Onder de middelen, welke het meest geschikt zijn, om de godsdienst te verdedigen, is er geen krachtiger, geen meer geschikt voor onze tijd dan de pers.

VIERDE LEZING LUCHTBESCHERMING OP CURAÇAO

van Luit. v. d. Laarschot.

Een vorige maal had Luit. v. d. Laarschot behandeld: lichtdoving, alarmeertoestellen en bescherming tegen de gevolgen van luchtaanvallen in grote gebouwen en bedrijven. Op deze avond werd behandeld: chemische dienst en brandweer.

De **chemische dienst**, aldus de Spr. valt uiteen in:

1. De eigenlijke chemische werkzaamheden (laboratorium etc.).
2. Gasdienst.

Wat is nu de **taak** van de **chemische dienst**:

De **chemische dienst** zal tot taak hebben:

1e. het geven van voorlichting inzake de bescherming van eet- of drinkwaren en de grondstoffen tot bereiding daarvan, alsmede de gebruiksmiddelen en andere voorwerpen, met het oog op de toepassing van chemische strijdmiddelen;

2e. het opleiden van personen die de gasverkenning zullen moeten verrichten;

3e. algemeen toezicht op de opslegging en het onderhoud van gasmaskers en andere beschermingsmiddelen ten behoeve van het personeel tot de onderscheidene diensten en bedrijven behorende, zomede op de bruikbaarheid van de voor de reiniging en ontsmetting voorradige chemicaliën;

4e. het bij en na een luchtaanval onderzoeken van monsters verdachte stoffen (chemische strijdmiddelen) en het daartoe organiseren van de nodige hulplaboratoria.

Verschillende sooorten van gassen kunnen woren gebruikt. Mosterdgas is hier alleen te vrezen. Het gasgevaar echter komt niet op de eerste plaats. Want de gassen waaien hier met de sterke wind snel uiteen. Spr. wees in dit verband naar het relatief weinig aantal dodelijke gevallen bij luchtaanvallen in de wereldoorlog als b.v. in de gasaanvallen bij Yperen en de slag in de Champagnestreek.

Brand en brisantgevaar is daarom veel belangrijker.

Het gasgevaar is niet zo erg als men wel denkt. Het gevaar hangt af van de concentratie die te bereiken is en de tijd gedurende welke het gas kan inwerken.

Het gevaar dat de bevolking met gas zal worden bewerkt hangt van veel factoren af en is van veel afhankelijk.

1. van de vijand kan men verwachten, dat hij de middelen zal gebruiken die hem het grootste effect waarborgen;

2. van invloed op de vijand is de vrees voor repressaille, de vrees dat de eigen bevolking een dergelijk lot ook kan treffen.

3. van een groot belang voor een vijand is ook de voorraad die hij zelf heeft.

4. buitendien zijn de maatregelen tegen gasgevaar nog altijd veel gemakkelijker te nemen dan tegen brisentbommen.

De **verspreiding** van gassen kan geschieden door gasbommen en gassproeien en dan in vaste, vloeibare, en damp of nevelvorm.

De **gaslading** is afhankelijk van het soort gas dat wordt gebruikt. Meestal is 30 tot 50% van de ruimte in de bom voor gas bestemd.

Gassproeien geschiedt van uit het vliegtuig. Laag vliegen is dan noodzakelijk. Proeven met hoogvliegen zijn in Duitsland genomen, maar aan spr. was nog geen resultaat bekend.

In de grote oorlog gebruikte men gemengde projectielen, n.l. springbommen die tegelijk gasbommen waren. De scherfwerking blijft beneden die van de brisantbommen, doch daarnaast is deze bom gasbom.

Spr. noemde 4 **soorten** groepen.

1. Prikkelende gassen onderverdeeld in traan- en niesverwekkende gassen.
2. Verstikkende gassen zoals fosgeen.
3. Vergiftige gassen (koolmonoxyde).
4. Blaartrekkende gassen (mosterdgas).

Wat de eerste betreft geeft de naam de werking al aan. De gevolgen zijn echter niet dodelijk. Niesgas werkt op de luchtpijp. Traangas op de slijmvliezen van neus en mond en keel. Het veroorzaakt een onaangename gesteldheid. Het gasmasker geeft daartegen volledige bescherming. Dit gas is geen oorlogsgas door te geringe concentratie.

De 2e soort werken op de longen. De longcellen worden poreus en laten lichaamsvocht door. Een dodelijke afloop is niet denkbeeldig. Snel ingrijpen echter kan veel voorkomen.

De 3e soort gassen kunnen als toevallige bate aanwezig zijn bij het springen van brisantbommen. Ze kunnen niet in grote concentratie worden aangewend. Het gasmasker geeft bescherming tegen blauwzuur, niet tegen koolmonoxyde.

Van beide gassen echter is hier weinig gevaar te duchten.

De werking van de 4e soort is zowel in- als uitwendig. Inademing is in zeer vele gevallen dodelijk. De verspreiding geschiedt in fijne druppelvorm. De dodelijke werking hangt weer af van tijd en concentratie.

De **bescherming** tegen deze gassen kan zijn collectief (schuilplaats) en individueel (gasmasker en zuurstoftoestel). Het gasmasker is een filtrerend apparaat en het zuurstoftoestel isolerend.

Een deugdelijk gasmasker moet het rijksmerk hebben op de samenstellende delen.

Men heeft het legergasmasker (voor bereden- en onbereden troepen) en het volksgasmasker. Het verschil tussen de eerste twee is de lengte van de slang.

De werkingsduur van het legergasmasker en volksgasmasker is resp. 40 en 20—24 uur. De levensduur buiten gebruik van gelaatstuk 15—20 jaar. Van de bus onbeperkt.

In het gasmasker zit een rook- en nevelfilter en geactiveerde cocoskool (dit om het gas vast te houden).

De **prijs** is zeer verschillend.

Spr. noemde enkele prijzen *f* 3.50 tot *f* 5.50. Bij de grote productie zakken de prijzen wel.

Welke gasmaskers zouden we bij de lbd. moeten gebruiken? Dit hangt af van het werk wat verricht moet worden door de persoon die het gasmasker krijgt. Personen op ontsmettingsplaatsen, van ontsmettingsploegen en verkenningsploegen zullen legergasmaskers moeten hebben. Het overige publiek het volksgasmasker. Elk geval dient afzonderlijk te worden beoordeeld.

Voor **beschermende kleding** zijn de eisen in Nederland vastgesteld. Er bestaat echter nog geen pak wat er aan voldoet. Daarom zijn voor militair gebruik ook al lagere eisen gesteld. Prijs in Nederland is 24 of 25 gulden.

Voor Curaçao is een rijdende gaskamer aan te bevelen. Deze moet luchtdicht zijn, wat te bereiken is met pik, stroken e.d. Nodig is om de bevolking in kennis te brengen met het gas, voor controle gaskamer e.d.

Gasverkenners moeten worden opgeleid. Hiervoor is nodig een reukmetingsinstallatie om de personen uit te zoeken die geschikt zijn en een instructiedoos met verschillende gassen om die personen op te leiden. Men moet van te voren onderzoeken of de personen die voor gasverkenner worden opgeleid werkelijk een goed onderscheidingsvermogen hebben.

Een instructiedoos zou een *f* 140.— kosten.

Er moet ook 'n gasmasker worden aangeschaft waarin men kan zien of de gas maskers goed zijn en hoe men op het gas reageert, dit zou een aanhangwagen van een auto kunnen zijn, dan kan men die op verschillende plaatsen gebruiken. Ook moet er een gaslaboratorium komen om proeven te nemen, zo de bestaande laboratoria niet de beschikbare ruimte zouden bieden, moet er een eigen hulplaboratorium worden ingericht.

De opleiding moet in handen zijn van gasspecialisten. In elke verkenningsploeg behoren minstens 3 verkenners. Deze moeten onderzoeken of er gas is gebruikt en zo ja, welk soort. Bij twijfel moet men een grond- of luchtmonster nemen. Dit moet dan in een laboratorium worden onderzocht.

Voor de ontsmettingsploegen zowel als voor de verkenningsploegen zijn vrijwilligers nodig en het nodige materiaal.

Na de pauze behandelde Luit. v. d. Laarschot de **Brandweer**.

Een zeer belangrijke dienst hier. Rekening is te houden met branden op verschillende plaatsen. De brandverwekkende chemicaliën worden verdeeld in drie groepen te weten:

1. brandbare stoffen bestemd om in de lucht te branden (bijv. phosphor, natrium, welke door stoot of wrijving tot ontbranding kunnen komen en andere stoffen zoals benzine, petroleum, paraffine, oliën die slechts door geschikte ontsteking tot hun ontbrandingstemperatuur behoeven te worden verhit en dan daarna verder branden).

2. Zelfontbrandende mengsels (bijv.) phosporwaterstof).

3. Mengsels van oxyderende en oxydeerbare stoffen (thermiet).

De brandbom.

Dit is wel de bom die we hier het meest kunnen verwachten. De bom heeft een platte kop. Aan de achterzijde is de bom voorzien van schoepen, waaromheen een ring is aangebracht om het indringingsvermogen te verminderen. Door deze schoepen valt de bom ook onder een kleine hoek op de grond. Aan de voorzijde is een pen door de bom heengestoken, die dienst doet als veiligheidsinrichting. Voor in de kop zit een kleine schokbuis. De bom werkt al van een valhoogte van 80 cm. Het gewicht varieert van 1 — 5 kg.

Deze bommen kunnen verdeeld worden in:

phosphor en thermietbommen.

De **phosphorbom** heeft een lage verbrandingstemperatuur en kan dus alleen worden gebruikt bij gemakkelijk ontbrandbaar materiaal. Phosphor ontwikkelt aan de lucht blootgesteld veel rook, wat de bestrijding belemmert. Om het brandstichtend vermogen op te voeren wordt meestal nog een springlading toegevoegd.

De **thermietbom** heeft een zeer groot brandstichtend vermogen. Het verbrandingsproces is zeer kort. 3 kg. bijv. verbrandt in 20 seconden. De temperatuur die wordt ontwikkeld bedraagt 2000 tot 3000 graden Celcius.

De lading bestaat uit thermiet, terwijl de wand uit electron bestaat.

Deze bommen worden in dozen afgeworpen, met parachute. De spatwerking is zeer gevaarlijk. Water verhoogt die spatwerking. Bestrijding is dus nodig met zand. Daarom zullen we nodig hebben zanddepots die overdekt zijn. Verder is huis- en blokbrandweer, waar allerlei kleinmateriaal aanwezig is tegen brand noodzakelijk.

Verder is aan te bevelen onbrandbare verf om op de vloeren te strijken. Ook waterglas met krijt houdt wel even tegen, doch men moet er toch vlug bij zijn. De brandtijd der bom kan ± 10 seconden zijn.

Daar thans de brandweer in handen is van de politie zullen daarvoor vrijwilligers nodig zijn.

Daarom is noodzakelijk **opleiding van personeel**. Hiervoor dient een program te worden opgesteld. De elementaire oefeningen zijn de voornaamste. Daarna oefeningen in groepsverband, samenwerking met andere diensten. Tot slot de luchtbeschermingsoefening waarbij de diensten samen kunnen werken met alle andere organen.

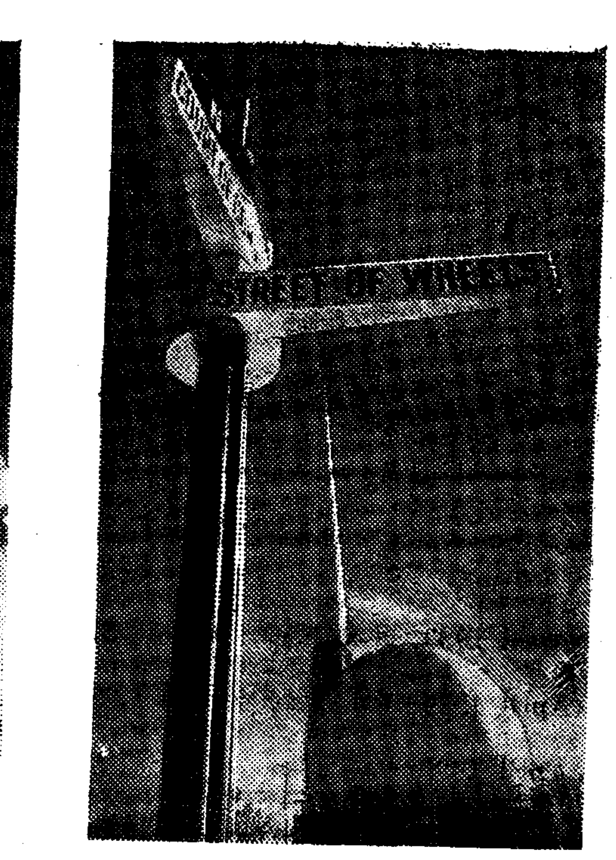
Resumerend besloot Luit. van de Laarschot:

1. Brandgevaar is hier voornamelijk te duchten, gasgevaar komt pas op de laatste plaats.
2. Het gas wat hier resultaat zal kunnen hebben is hoofdzakelijk mostergas.
3. Koop of verkoop géén gasmaskers of overkleding zonder Rijkskeur.
4. Opleiding van gaskenners en ontsmetters is noodzakelijk, hulplaboratoria moeten z.n. worden ingericht, over een rijdende gaskamer moet worden kunnen beschikt.
5. Bestrijding van bommen moet met droog zand geschieden.

Bij de rondvraag werd het idee geopperd nu maar al vast een vereniging voor luchtbescherming op te richten. De spr. antwoordde, dat deze vereniging er zeker komen moet, maar het hem geschikter leek deze vereniging pas samen te stellen nadat eenmaal de speech voor het publiek die een samenvatting zal zijn van deze colleges zal gehouden zijn. De verordening voor burgerluchtbescherming is binnenkort te verwachten. men werkt hieraan met grote spoed. De volgende en laatste lezing zal gehouden worden op 12 April a.s.

DE VIA DOLOROSA VAN DE SPANJAARDEN.
Een Spaanse gewonde wordt door mede-vluchtelingen geholpen.

Het eerste straatbord in de wereldtentoonstelling te New-York.

OFFICIELE BEKENDMAKINGEN.

Tot lid van de Raad van Toezicht op de Koloniale Postspaarbank is benoemd John de Jongh.

A. E. Wilkin is voor een jaar toegelaten tot de uitoefening van de tandheelkundige praktijk op de eilanden St. Maarten N.G., St. Eustatius en Saba.

Aan den kommies der belastingen 2de kl. op Bonaire W. van Kimmenade is met ingang van de 1ste April 1939 vier weken vrijstelling van dienst wegens andere redenen dan ziekte verleend.

Aan den hoofdkommies der belastingen op Curaçao E. N. Rosario is wegens andere redenen dan ziekte, 26 dagen vrijstelling van dienst verleend.

Aan den R.K. Geestelijke van de 2de rang J. J. A. M. Koenen is op zijn verzoek eervol ontslag uit 's Lands dienst verleend.

J. A. Ruiz is benoemd tot tijdelijk schrijver en werkzaam gesteld bij het departement van openbare werken op Aruba.

Aan de adjunct-commies ten kantore van den Gezahebber van Aruba, Mej. O. L. Henriquez, is wegens andere redenen dan ziekte, 26 dagen vrijstelling van dienst verleend.

Aan de schrijfster ten postkantore alhier Mej. L. Senior, is wegens andere redenen dan ziekte, vier weken vrijstelling van dienst verleend.

De tijdelijk schrijver U. van Breet, werkzaam op de bureaux van de Burgerlijke Stand en het Bevolkingsregister op Curaçao, is overgeplaatst naar Aruba voor de duur van de ziekte van de tijdl. schrijver V. A. Pellicer, en werkzaam gesteld op de bureaux van de Burgerlijke stand en het bevolkingsregister aldaar.

Aan den seiner bij de landsradiodienst op Aruba D. B. Oduber is wegens andere redenen dan ziekte vier weken vrijstelling van dienst verleend.

Aan den opzichter bij de brug Koningin Emma der Nederlanden te Willemstad is, wegens opheffing van die betrekking, eervol ontslag uit 's Lands dienst verleend.

Voor het zittingsjaar 1939—1940 zijn onderscheidenlijk tot Voorzitter en Ondervoorzitter van de Staten van Curaçao benoemd J. H. Sprockel en C. N. Winkel.

De Gouvernements-Secretaris,
Gronemeyer.

DE GOUVERNEUR VOOR DE RADIO.

De Gouverneur zal Zondag a.s. om 12 uur voor de Radio spreken over de Defensie Fonds.

DE BEGRAFENIS VAN DEN HEER F. R. M. BEAUJON.

Donderdagmiddag is onder zeer grote belangstelling het stoffelijk overschot van den op zo tragische wijze omgekomene K.L.M. employee, den heer F. R. M. Beaujon ter aarde besteld op de Protestantse begraafplaats te Pietermaai.

Het stoffelijk overschot was vanuit Colombia per Hornlijn naar Curaçao verscheept.

Aan het graf werd gesproken door Ds. H. W. Eldermans, terwijl ook de directeur van de K.L.M. enige gevoelvolle woorden aan den overledene wijdde.

UIT TE ZENDEN LABORATORIUM BEDIENDE.

We lezen in de Ned. bladen als bestemd voor uitzending naar Curaçao: A. Guillamse, laboratorium-bediende, als amanuensis in het laboratorium van de openbare gezondheidsdienst te Willemstad, Sarphatistraat 108, Amsterdam (C).

NIEUWE PREDIKANT EMMASTAD.

Benoemd is ds. C. Steenstra, als predikant bij de Protestantse Gemeente te Emmastad, Emmastraat 9a, Zwolle.

AANRIJDINGEN.

Nabij Rio Canario werd een wielrijder door een autobus aangereden. De bestuurder van de autobus reed door, doch kon bij achtervolging door de Politie staande gehouden worden. De wielrijder klaagde over inwendige pijn en heeft zich onder behandeling van een dokter gesteld. Het rijwiel werd zwaar, de autobus licht beschadigd.

Had op de weg om het Schottegat, ter hoogte van Zeelandia, een aanrijding plaats tussen twee motorvrachtrijtuigen. Persoonlijke ongelukken kwamen hierbij niet voor, wel werden beide motorrijtuigen beschadigd. Tegen beide bestuurders wordt proces-verbaal opgemaakt.

GEVONDEN VOORWERPEN.

Een autowiel, een pyama, drie autosleutels, een prescotorblaadje en autowieldop, een huissleutel, 10 stuks wasgoed (onderkleding), een lederen portemonnaie met inhoud, 3 switchsleutels in etui, een tafelkleed, een bril in etui, een paar dameskousen, een geldstuk, een gladde gouden ring.

EEN VECHTPARTIJ.

Bij een vechtpartij werd de 40-jarige Venezolaan zodanig met een mes gesneden, dat hij ter verpleging moest worden opgenomen in het St. Elisabeths gasthuis alhier.

ENGELAND EN FRANKRIJK STEUNEN POLEN.

Gisterenmiddag legde Chamberlain in de Engelse kamer de verklaring af, dat Engeland en Frankrijk aan Polen mededeling hadden gedaan dat genoemde landen Polen zullen bijstaan met alle middelen wanneer er van Duitse zijde maatregelen zullen worden genomen, waartegen Polen zich zal moeten verdedigen.

Aan de Duitse en Italiaanse regeringen werd hiervan mededeling gedaan.

In Polen wekte deze verklaring een grote nationale beweging. Alle oppositie partijen hebben zich bij de regering aangesloten.

De Duitse pers was gisteren zeer verontwaardigd over deze verklaring van Chamberlain, en ontkende dat er Duitse troepen bewegingen naar Polen plaats hadden.

Dit was door Engeland ook geenszins beweerd. Maar gezien de gebeurtenissen in Tsjecho Slowakije, wilde Engeland maar tijdig waarschuwen.

Hitler zal vandaag een rede houden in Wilhelmshaven. Men verwacht dat hij flink zal terugslaan naar Engeland.

Hitler liet gisteren zijn secretaris komen om alle passages betreffende de internationale politiek te veranderen.

WERELD IN VOGELVLUCHT.

NEDERLAND.

Overgenomen uit de Beurs en Nieuwsb.

De weekstaat van de Nederlandse Bank geeft een goudaling aan van 51 millioen gulden.

Zes beroemde schilderijen van Nederlandse meesters uit het Rijksmuseum zullen naar de tentoonstelling te New York worden verzonden, o.o. Het Melkmeisje van Vermeer.

Uit Amsterdam zijn met de Cottica de heren Swellengrebel, Vink en Dijk, vormend de commissie voor kolonisatie-onderzoek, naar Suriname vertrokken.

Naar Aneta verneemt, is de K.L.M. voornemens om vermoedelijk nog in de loop van dit jaar de luchtdienst op Suriname en Curaçao te openen.

De bekende Boheemse schoenenfabrikant Bata arriveerde op Schiphol. Hij sprak met klem de geruchten tegen als zouden de schoenenfabrieken naar Nederland worden overgebracht. De uitbreiding van een bedrijfstak in Nederlands Indië is echter verwachtbaar.

H. M. Tromp zal in de loop van dit jaar via New York naar Indië vertrekken. De bedoeling is dat de oorlogsbodem de 31ste Augustus a.s. (Netherlands Day op de wereldtentoonstelling te New York) aldaar aanwezig is. Het oponthoud in Amerika zal van korte duur zijn. Het commando van de Tromp zal worden overgenomen door kapitein, Luitenant ter Zee Termijtelen. Kapitein Doorman is te werk gesteld op het Departement van Defensie.

SPORT - RUBRIEK

Officiële Mededelingen

van

"De Curaçaose Voetbalbond".

COMPETITIE — PROGRAMMA.

MUNDO — NOBO

Datum	Klasse	Wedstrijd	
9 April 1939:	A-klasse	S.U.B.T. 1 — Feyenoord 1 (H. Elfrink)	
9 April 1939:	B-klasse	Hilversum — Atlantieo (B. L. Dijk)	*
10 April 1939:	A-klasse	Asiento 1 — Transvaal 1 (O. Corsica)	
10 April 1939:	B-klasse	Sparta — Arsenal (Pengel)	*
16 April 1939:	A-klasse	Jong Holland 1 — Hercules 1 (Oehlers)	
16 April 1939:	Res.A-klasse	S.U.B.T. 2 — Transvaal 2 (B. L. Dijk)	*

RIO CANARIO.

Datum	Klasse	Wedstrijd	
9 April 1939:	A-klasse	Hercules 1 — Hollandia 1 (Casper)	
9 April 1939:	Res.A-klasse	Asiento 2 — R.C.C. 2 (Tuin)	*
16 April 1939:	A-klasse	Asiento 1 — Feyenoord 1 (Jesurun)	

SCHERPENHEUVEL

Datum	Klasse	Wedstrijd	
16 April 1939:	A-klasse	Scherpenheuvel 1 — Atletico 1 (Tuin)	
16 April 1939:	B-klasse	Jong Curaçao —D.C.C. (Ercol)	*

De met * aangegeven wedstrijden beginnen om 3 uur n.m.
De andere wedstrijden beginnen om 4.15 uur.

DINSDAG 4 APRIL A.S. BONDSOEFENING OP HET TERREIN MUNDO NOBO 4.30 uur n.m.

„A" Blauw-zwart

VOS
A MADURO HOLLANDER
W. LEERS BLOEMENDAAL E. LEONORA
J. RAMIREZ OOSTLANDER BOSCH NAHAR RONDIJK

O

H. LEERS V. EVERTSZ PARDO A. DE CASTRO PIETERSZ
MAU ASAM SENTIAGO BAKHUIS
ATALIDA ROSINA
PINEDO

„B" Wit-zwart — Scheidsrechter O. Corsica.

Res.: Grovell, Jandroep, Laurens (Wichi), Meulens, Ruiz, Hudson, J. Leonora, Naar (Scherp.).

Met ingang 1 April is de schorsing van I. de Jong (Asiento) en C. v. Velzen (Hollandia) opgeheven.

HET BESTUUR.

De sultan van Johore en zijn Engelse verloofde, Lydia Hill.

EEN LUCHTVAART ATELIER.
Een vervoermiddel ingericht als luchtvaart atelier in Amerika.

UIT DE INTERNATIONALE PERS.

NATIONAAL SOCIALISME.

In allerlei redevoeringen van de groten der aarde wordt de heilige naam van God beluisterd. De vrijmetselaar broeder Roosevelt spreekt van God, evengoed als de Führer der nationaal socialisten. Voor ons, katholieken, is het slechts de vraag wie men bedoelt aan te duiden met die naam. Ostentatief zwaait Hitler met de naam van God bij allerlei gelegenheden, maar uit zijn mond weten wij dat hij het ras tot het verhevenste en heiligste van 's mensen leven bestempelt. De nieuwe godsdienst van de bloed- en ras-gebonden mens neemt nog wel het woord God in de mond, maar spreekt hem als een godslastering uit. Na den Führer beluisteren wij Dr. Ley, die, toen hij kerk en ouders beroofde van de leiding van de jeugd, sprak: „Wij geloven hier op aarde alleen aan Adolf Hitler. Wij belijden, dat het nationaal socialisme het alleen zaligmakend geloof van ons volk is".

Er is voor de nationalist een vraag, waar alles van afhangt:

„Gelooft ge op aarde alléén in Adolf Hitler?"

Wie deze vraag met „ja" beantwoordt, ontkent daardoor tevens zijn geloof in God.

Immers Adolf Hitler is de Messias van deze tijd, Messias van het eeuwige heilige Duitsland.

Mr. Kerrl zegt: „De duivel is slim en sterk. Eerst vermomde hij zich als positief Christen. De belijders van het oude geloof moesten de kerkgeboden blijven vullen".

Maar de toevoer van het jonge leven werd afgesneden.

En het jonge leven wordt naar de moderne heidense eisen der tijds „veredeld" en van „antiseptische behandeling" is afzondering nodig. Die afzondering van de jeugd, dat onttrekken aan het ouderlijk gezag, het kerkelijk Gezag, d.i. het Goddelijk Gezag, heeft tengevolge dat de gehele Duitse jeugd in de vangarmen van een helse octopus is gevallen. Deze verschrikkelijke zielenverminking van nationaal socialistische jeugd is afgrijselijk, en in geestelijke mate onzegbaar verschrikkelijker als de eindeloze martelvelden van de Mexicaanse, Russische en Armeense Christenheid.

Er kwam een Concordaat tot stand. Maar de medecontractant handelde anders dan waartoe de H. Vader meende dat deze zich had verplicht. Doch de medecontractant heeft ook hier weer een verklaring. „Elk verdrag wordt gesloten onder de stilzwijgende voorwaarde „Rebus sic stantibus", d.w.z. het verdrag geldt alleen zolang als de zaken blijven zoals ze zijn bij ondertekening. De zaken zijn........ veranderd en dus zijn wij niet meer gebonden.

Wanneer in de wereld overeenkomsten worden gesloten onder dergelijke stilzwijgende condities, welke niet uitgesproken noch gedefinieerd worden, en dit systeem door alles en allen aanvaard zou worden, wordt de gehele rechtsorde ondermijnd en wordt ieder contract een formidabele dwaasheid.

Het Concordaat heeft dan ook slechts gediend aan de ène contractant en is vanaf het ogenblik van ondertekening door dieselfde volkomen genegeerd doch alleen misbruikt om de massa te bedriegen, en de katholieken zijn er — vanzelfsprekend — met open ogen ingevlogen. Toch was het Concordaat de enigste kans om iets te redden. Men heeft echter een grandioze vergissing begaan, door nog een ogenblik te geloven, aan een „mogelijke" eerbiediging van in de beschaafde wereld nog altijd geldende maatstaven van eerlijkheid en rechtvaardigheid.

Vandaar dat de taak van Kardinaal Innitzer in Oostenrijk zo oneindig zwaar en gecompliceerd werd. Deze Apostel der Kerk, is ongetwijfeld een der meest geslagen Kerkvorsten.

Enige maanden geleden heeft op het kerkplein van de St. Stephanusdom te Wenen de hartstochtelijke openbare geloofsbelijdenis weergalmd van de toen reeds moe-gesarde Oostenrijkse Katholieken. Machtig en in statig rhythme verhief zich boven het stadsrumoer van de avond telkens opnieuw 't Credo van tienduizenden mensen: Wij geloven in onzen God, Christus heil! Spontane zielekreet van een volk dat men nu zijn hooogste goed heeft ontnomen. Hier was geen sprake van een ordewoord, van een bevel. Maar de zo diep gesmade Kardinaal Innitzer had persooonlijk een predicatie gehouden voor de jongelingen, waarbij hij met grote zielsontroering vaststelde hoe het nationaal socialisme alle katholieke organisatie ontbond, en elk katholiek gemeenschapsleven onmogelijk maakte. Z. Em. sprak niet maar smeekte zijn kinderen trouw en vastberaden te zijn in het openbaar. Diep ontroerd verlieten de jonge mannen de kathedraal waar zij buiten werden onthaald door het gekrijs van jonge nazi-heethooofden. Doch zie de katholieke jeugd maakte onder de grote booglampen front naar de kerk, naar het H. Sacrament en in een machtig spreekkoor dreunde het door de avondschemering: Wij geloven in onzen God: Leve Christus!

Hoevelen zullen standhouden? Het kaf valt weg; de onaantastbare kern blijft over, zichtbaar gedragen door de genade Gods.

CHAPLIN'S DICTATORFILM.

Charley Chaplin maakt dan toch een film over dictators en deze heet voorlopig ook „Dictators". Hij is reeds met het scenario klaar en meent dezer dagen met filmen te kunnen beginnen. Volgens andere berichten zal pas begin Mei begonnen worden, omdat Chaplin nog geen bevredigend eind heeft kunnen vinden, hetgeen gezien het delicate onderwerp overigens niet te verwonderen valt. Chaplin wil zich er absoluut niet over uitlaten, zodat nadere bijzonderheden ontbreken. De handeling van de film zal zich intussen in een ondefinieerbaar land afspelen, ofschoon de dictator een Germaans accent zal hebben. Wanneer de dictator ontvoerd wordt, zet zich de Tramp ofwel Charley Chaplin, die veel op hem lijkt, in diens plaats. Eenmaal dictator zal hij zich slechts met klanken trachten te doen begrijpen. Hij spreekt geen verstaanbaar woord. Paulette Goddard zal de vrouwelijke hoofdrol spelen. Ze is een winkelmeisje, dat haar verstand verliest, na het beluisteren van een rede van den dictator. Het schuim komt haar op de mond, wanneer ze de heilgroet ziet of hoort brengen. Chaplin beweert overigens, geen plagiaat te willen plegen en herinnert er aan, dat hij zijn snorretje het eerst had.

VERGETEN GROND.

door Jacques Smeulders.

„Vergeten Grond" vertelt U, lezer, over Suriname.

Het is een verzameling van schetsjes, waarvan de eerste bundel een indruk probeert te geven van een negerdorpje dicht bij de spoorbaan, ruim 50 km. het binnenland in. De tweede bundel vertelt U over het doen en laten van een paar eenzame vissers aan een stil strand. Harde zwoegers allemaal!

De oorspronkelijke bedoeling was het werkje in boekvorm te doen verschijnen, maar jammer is het mij niet mogen gelukken. U zult dus kunnen begrijpen, dat uit „Vergeten Grond" enkele stukjes zijn weggelaten, hier hier in een Curaçaose Courant toch helemaal hun waarde verloren.

Mocht er onder de lezers iemand zijn die zich voor de uitgave van deze volledige bundel schetsen interesseert, dan hou ik mij natuurlijk aanbevolen.

J. S.

I.
KOETIRI.

BANJA.

Róem boemboem, róem, boemboem, róem boemboem.

Scherp stotend het rythme van de negertrom. Eentonig-opwindend. Een jonge reus met een witte baddoek om de halt heeft de lange trom tussen zijn benen. Allebei zijn handen doffen op het strakke leer: róem boemboem, róem boemboem.

Meer trommen zijn er; kleine, bijna vierkant, en lange smalle, langer dan de grote zwarte vent. Een kist staat er ook, laag en kleine, róem boemboem vallen de stokken. Eén wildheid van geluiden, één regelmaat. Róem boem boem, róem boemboem, róem boemboem.

Op het lichte maanzand met opzij en achter de grijze huisjes, dáár maken ze pret de negers van Koetiri. Dan dreunt het rythme eentonig, dan jaagt het rythme eentonig, dan jaagt het rythme rythme op tot heel hoge snelheid.

Eerst is alles heel gewoon. Vrouwen wippen van het ene been op het andere, zingen zacht een wijsje op de regelmaat van de trommen. Even vlug buigen hun lijven van links naar rechts, van voor naar achteren. Prettig ritselen hun wijde gommarokken.

Een grote kring van kijkers om al dit vrolijk leven. Blijde lachgezichten die zwart glimmen in de witte maan.

Dit kan zo duren. Lang, heel lang.

Tegen een huisje in de schemerschaduw zit een vrouwtje, niet groot. Ze drukt zich stijf tegen het houten muurtje en staart strak naar wat lage bomen waaronder alles zwart lijkt. Ze zit recht, ziet niets. Hóór alleen: róem boemboem, róem boemboem, róem boemboem. Uren lang.

Eindelijk. Haar smalle schouders schokken op. Nog eens. De zwarte kerel met de witte baddoek grijnst....... Het ryhtme van de trommen wordt anders. Feller. Driftiger. Wild schokt het. Bijt in het lijf......

De tengere vrouw staat in de lichte kring.

Ver op de nek hangt het hoofd. Grootwit puilen de ogen.

Dan danst zij. Een been hoog opgetrokken, één voet raakt de grond. Ze draait en tolt, springt in woeste cadans. Angstig-wild. De magere armen staan wijduit.

Enkele minuten. Toen lag een moe mensje op het witte maanzand. Uit de smalle mond borrelde schuim, dat als een heldere streep liep langs de kleine wang op het schaduwzand onder haar hoofd

Want brede vrouwen droegen het afgewerkte lijfje in een van de huisjes. Gooiden met water en wreven met dram.

Buiten was de pret weer begonnen. Lachten mannen en dansten vrouwen.

Eentonig het rythme: Róem boemboem, róem boemboem, róem boemboem.

KOETIRI.

Hel, het witte spoorzand. Een lang [illegible] groen, dat heel in de verte raakt. De zon maakt witte wasem op het zand.

Een open stuk land ligt naast de spoorbaan. Vlak; met dun gras. Geen mooi groen, meer een grijze kleur van al die witte grasbloempjes.

Op een smalle weg loopt een negerjongetje tussen het ijle gras door. Een gerafeld bruin broekje met een grijs jasje, dat wijd open waait en klappert als de vleugels van een reuzenvlinder.

Het wegje boort nu het jonge bos in. Heerlijk koel opeens, die donkerte; rustig na die felle zon en dat witte zand. Het is pas gewied, aan de kant ligt veel bruin gras en bruine bladeren. Een scherpe geur van dood groen.

Het bos staat hoger al. De gele vlek van een rijpe awaratros licht vrolijk tussen al dat groen. Bang ritst een konijn weg als de blote negervoetjes komen tussen de dorre bladeren van de smalle weg.

Een kleine bocht, dan ligt Koetiri open. Wat huisjes op kleine stukjes klei gele grond. Houten huisjes zonder verf met zinken daken. Sommige met lieve bloemen. Een helrode bougainville over een laag hokje. Zwarte kindertjes spelen in het zand, de kleinsten naakt. Hun buikjes spannen bolrond met grote navels. Honden, veel honden. Jonge hondjes stoeien mee. Een grote bruine aan een dik touw slaapt.

Nu de hoge witte brug over de Tawajakoera. In het midden hoog, voor de bootjes.

Oud en grijs liggen de Kerk, de school, het huis van de meester. Oud en groot.

Een rechte hoek om, dan veel houten schuttingskjes, veel zinken daken. Ook al weer een heide kanten van de lichte weg. Vrolijke bloemen: rood en geel. Kinderen, honden en varkens. Allen even vrij. Weer veel naakte zwarte buikjes. Weinig grote mensen.

Een kleine huisje, vierkant blokje. Daarin een oud vrouwtje achter een lage winkelbank. Rijst, zout, cacao, snoep en olie.

Het negerjongetje is een huisje binnen.

Wordt vervolgd.

Onder de middelen, welke het meest geschikt zijn, om de godsdienst te verdedigen, is er geen krachtiger, geen meer geschikt voor onze tijd dan de pers.

Pestbaccillen voor de eerste keer gezien in een microscopisch preparaat jagen als een zekere rilling over het lijf; en wat zijn ze onschuldig in hun goedgezegeld glazen gevangenisje.

Maar amorele, antimorele, quasi-neutrale lectuur, wat betekent dat anders dan een vloedgolf van zielepestbaccillen neerwalmend met al hun fatale gevolgen en op een vaak geen kwaad vermoedend deel der mensheid.